

Intervju **Damir Knjaz**

U Riju smo došli do vrhunca improvizacije i zato bismo u Tokiju mogli pasti u rupu

Dekan Kineziološkog fakulteta u Zagrebu i član Stručnog savjeta Hrvatskog košarkaškog saveza govori o košarkašima, rukometašima, Riju, hrvatskom sportu u budućnosti, opasnostima i izazovima sljedećeg olimpijskog ciklusa

DEAN BAUER

Koncem minulog tjedna iz Rija se vratio prof. dr. Damir Knjaz, dekan Kineziološkog fakulteta (KiF) Sveučilišta u Zagrebu. Prvi među jednakima u profesorskom zboru vrhovne stručne institucije u Hrvata kada je u pitanju kineziologija i problematika stručnog razvoja i napretka u sportu. Kada još tome pridodamo da je dekan Knjaz i član Stručnog savjeta Hrvatskog košarkaškog saveza (uz Dina Radu, Tonija Kukoča i Stojka Vrankovića), razlog više da se osluhnu dojmovi iz Južne Amerike. S pogledom prema budućnosti hrvatskog sporta, ne samo olimpijskoj, već svekolikoj. Posebice s gledišta činjenice da je KiF bio izrazito snažno uključen u pripreme gotovo pa svih hrvatskih olimpijaca za Rio.

- Mi smo kao fakultet bili vrlo aktivni u sudjelovanju priprema gotovo svih olimpijaca za Rio, ali i puno većeg broja. Naime neki su ostvarili normu, neki nažalost nisu. Oni koji su ostvarili normu automatski su bili vrlo često pomno praćeni u našem Dijagnostičkom centru. S trenerima smo radili dijagnostiku, izrađivali planove i programe treninga, radili kontrolu treniranosti. Naši sportski psiholozi s fakulteta su radili primjerice s vaterpolistima, a što se pokazalo sjajnim potezom. Da ne govorim da su mnogi treneri koji su vodili naše olimpijce u Riju u biti školovani kod nas, s tim da su i opet, tijekom priprema, tražili dodatne

savjete kod nas. Kako tempirati formu za OI i slično. Moj osobni izravni angažman bio je u sklopu Stručnog savjeta HKS-a gdje smo prije Rija odnosno još torinskih kvalifikacija, uz dosta peripetija odabrali Acu Petrovića koji je odveo reprezentaciju na Igre.

Posvetimo se upravo stoga za početak košarci. Ta je reprezentacija ostavila, opći je dojam, sjajan utisak. Prije dva mjeseca malotko ih vidio na Igrama uopće, a oni su otišli do četvrtfinala. Što je bio ključ uspjeha? Kroz medije, izjave se stalno spominjala i kemija, zajedništvo, sloga...

Prijavi posao

- Ma, tu je stvar vrlo jednostavna. Aco je postavio hijerarhiju unutar momčadi i onda pustio igrače. To se pokazalo najboljim rješenjem jer on nije vratio igrače na dnevnoj bazi. On nije postavljao početne petorke, pa onda izmjene u drugoj četvrtini nakon što vidi kome ide taj dan. Vrlo je jasno rekao prije OI tko je nositelj igre, Bojan Bogdanović. Tko kreira igru, Simon i Šarić. Tko je na donjoj poziciji, radi onaj "prijava" posao, postavljanje blokova, zadržavanje, skok u napadu i obrani. Vrlo je jasno rekao tko je rezerva, ali i odmah je rekao jasno tko su oni koji gotovo da neće ulaziti u igru. Što je time dobio? Svatko je znao gdje je komu mjesto i to im je, svakom ponaosob, donijelo mirnoću. Nije bilo izleta da netko uzima šutove koji njemu ne pripadaju. Igrači su mirno spavali. Aco je rekao "ja stavljam 25 šutova na Bogdanovića, pogodno-promašio i

Ako se unutar HOO-a pronade dodatna energija i novac koji može, ali i ne mora doći samo od države, tada mi možemo prilagoditi sustav

to je naš izbor". Na Bogdanovića! Ne na Hezonju, ne na Krušlina i Bojan je mirno spavao. Kad igrač mirno spava, on to može vratiti - drži dekan Knjaz i odmah daje protuprimer.

- Ne znam je li on uopće za novine... ali procijenite vi.

Možda i nije, ali kada smo već tu, procjena je... može!

- Kada su se u četvrtfinalu rukometaši sastali s Poljskom, mi smo svi bili na tim utakmicama,

gledali ih, trener je po meni uneredio momčad bezbrojnim izmjenama. Tu se više nije znalo tko izlazi, kada, zašto, na koji način. Trener si je dao glavnu ulogu. To nam se prije događalo i u košarci. Vrtilo se 10-11 igrača, pa se nije moglo ući u serije, da igrači uopće smije promašiti. Onda vam se javlja pomnjanje odgovornosti, nesigurnost. U košarci toga nije bilo - misli prof. Knjaz.

Sumnjam da će Aco ostati

Po tom pitanju je baš donekle u javnosti bilo razmišljanja, u redu je da je skupina koja je u Torinu izborila Igre i otišla na te iste Igre, ali zašto si sputavati šanse, sami sebi kresati krila i smanjiti rotaciju? Cijeli turnir su košarkaši odigrali s praktički osam igrača. Ostala je dvojba, a što da je...?

- Postoji i dvojba što bi bilo da su se te izmjene radile u Torinu. Možda ne bismo bili na OI. Činjenica je da su se postavili temelji za budućnost gdje će se definitivno priključiti još neki perspektivni igrači, koji će donijeti novu vrijednost. Slažem se da je nedostajalo igrača, ali je pitanje u kavom su oni stanju. Ne zaboravite da jednog Bendoru, o kojem se dosta pričalo, godinu dana nismo vidjeli ozbiljno, na parketu. Priča se o njemu da bi on mogao pokriti poziciju 4, da je kreativac, ali je li to stvarno tako, to još ne znamo. Ovo nije bilo vrijeme u kojem bi Aco mogao dati Bendoru veliku minutažu, evo ti lopta pa hajde... To će stvarati buduću stožer.

Je li moguće da izbornik i dalje bude Aco Petrović?

Olimpijci s KiF-a u Zagrebu

Na Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu trenutno je cijela niska aktualnih nam olimpijaca iz Igara u Riju, bilo da studiraju ili su nedavno diplomirali.

S ovog su fakulteta primjerice: Valent Sinković (veslanje), Luka Lončar (vaterpolo), Andro Bušlje (vaterpolo), Filip Ivčić (veslanje), Filip Ude (gimnastika), Božo Starčević (hrvanje), Srnežana Pejić (streljaštvo), Pero Kuterovac (vaterpolo), Damir Luketić (vaterpolo), Ivica Tucak (vaterpolo)...

Na Kineziološkom su fakultetu međutim studirali, još uvijek studiraju i aktivno sudjeluju u različitim programima i - Ante Kostelić (skijanje), Ratko Rudić (vaterpolo), Goran Giriček (košarka), Slaven Rimac (košarka), Damir Mulaomerović (košarka), Šime Perić (skokovi u vodu), Mario Vukoja (gimnastika), Lovro Šrem (rukomet), baš kao i buduć olimpijci za Tokio - Ana Lenard (karate), Maja Lenard (karate)... (dba)

- Mislim da nije, ali nikad ne reci nikad. Odlučit ćemo mi u Savjetu, a čujemo se i s našim doajenima poput Mirka Novosela, Pina Giergie, Petra Skansija, Željka Jerkova. Donijet ćemo odluku i predložiti Upravnom odboru.

Sada nam košarka izgleda moćna ili barem potentna, ostaje samo problem SP-a...

- Da, to stoji. Ne EP, na njega smo se plasirali, ali kvalifikacije za SP bez NBA igrača, to će biti problem. Lijepo je imati igrače u NBA, zaraduju u velikim klubovima, ali je pitanje i minutaže. Vidjet ćemo što će biti s malim Zupcem koji je dobro igrao Ljetnu ligu, ali tek valja vidjeti je li on taj. Onda stariji igrači... Možemo li i dalje računati na Simona, na koji način će se Šarić razvijati odnosno koliko će se promijeniti u NBA. Bojan Bogdanović se digao, za Šarića ćemo vidjeti za godinu dana. Možda bude čudo. Hezonju još čekamo.

Čekamo Rudića

Odmaknimo se od košarke. Na OI u Riju 88 sportašica i sportaša osvojilo je ukupno 10 medalja. Hvalospjevi su ispisani, izrečeni, ostaje samo pitanje jesu li te medalje proizvod sustava ili ne?

- Sustav bi u Hrvatskoj morao biti bolji. Naš je sustav sporta nesređen, odnosno ima improvizaciju. Na taj način ozbiljan sustav, posebno na olimpijskoj razini teško može djelovati. Zbog toga su mnogi naši sportaši imali silne prepreke uopće se kvalificirati. Većina njih koji su došli u Rio u tome su uspjeli i dokaz tomu je tih 10 medalja. Za neke ćemo sportaše reći da ih je

Aco je postavio hijerarhiju unutar momčadi i onda pustio igrače, što se pokazalo najboljim rješenjem, rekao je o košarkašima

Sara ima vrlo nesređene uvjete, a osvojila je zlato, ona nije plod hrvatskog sustava, to je improvizacija i splet okolnosti

Naš fakultet je bio vrlo aktivan u pripremama gotovo svih naših olimpijaca za Rio. S trenerima smo radili dijagnostiku, izrađivali planove i programe treninga, radili kontrolu treniranosti...

Kvalifikacije za SP bez NBA igrača, to će biti problem. Vidjet ćemo što će biti sa Zupcem, možemo li i dalje računati na Simona, na koji način će se Šarić razvijati u NBA. Hezonju još čekamo...

Najpoželjniji fakultet u državi

Najpoželjniji studijski programi (prema omjeru broja prijava) u Hrvatskoj je upravo - Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu, smjer izobrazba trenera. Iza ovog studija na nacionalnoj ljestvici poželjnosti smjestili su se - Zdravstveno veleučilište u Zagrebu (Fizioterapija), Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci (Fizioterapija), Medicinski fakultet Sveučilišta u Osijeku (Fizioterapija), te Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu (Logopedija). Prijave za upis na studijske programe u jesenskom roku otvorene su do 20. rujna. (dba)

sustav možda zaustavio na putu za Rio, a za neke da možda nisu dali ono što su potencijalno mogli. Ja se nadam novoj strategiji hrvatskog sporta koja se mora donijeti, pa onda Zakon o sportu i podzakonski akti. Samo tako možemo ustrojiti sustav. Sve ostalo je samo nada da će netko temeljem entuzijazma, ultratalenta, poluprofesionalnog pristupa i dobrog stručnog rada doći do rezultata. Improvizacija vam samo kratkoročno donese rezultat, a dugoročno vas baca u rupu iz koje je teško izaći.

Znamo za košarku i vaterpolo, no koliko su se sportaši iz pojedinačnih sportova obraćali vašem fakultetu za pomoć na putu za OI?

- Jako puno, a razlog je jednostavan. Prvo, imamo ugovor s HOO-om, a drugo, svi ti treneri su naši bivši ili sadašnji studenti. Velika većina. Recimo, braća Sinković su bili gotovo na dnevnoj bazi s nama u kontaktu i dolazili na fakultet. Zato što je tempiranje forme u veslanju od krunske važnosti. Oni imaju i školovanog trenera Nikolu Bralića koji je prije dosta godina kod nas diplomirao, ima fenomenalno iskustvo i on je točno znao kojim putem treba ići da bi ih doveo u Rio da na vrhuncu forme budu točno u pravom trenutku, pravi dan. Ništa slučajno. Tu

mu je pomogao i naš dijagnostički centar.

Jedina momčadska medalja u Rijiju je vaterpolska, a prije koju godinu na KiF-u je ukinuta upravo katedra vaterpola?!

- Spojena je s plivanjem. Odlaskom prof. Zlatka Šimenca spojili smo plivanje s vaterpolom, ali je zanimljivo da je izbornik Ivica Tucak diplomirao kod nas, a u njegovu stožeru se nalaze magistar znanosti Pero Kuterovac, pa Damir Luketić. Sad, hoćemo li u budućnosti opet formirati katedru vaterpola... vidjet ćemo. Čekamo mi i jednog od naših predavača, a to je Ratko Rudić.

Igrališta su prazna

Promotrimo li unazad Igre, od Atene preko Pekinga i Londona pa sada Rijiju, Hrvatska manje-više raste sa svim našim problemima, nedorečenostima, zakonima kojih ima i nema. Možemo li onda rast očekivati i dalje,

pa u Tokiju i više od 10 medalja?

- Može se očekivati i pad. Možemo otići naprijed ako shvatimo da od improvizacije napretka nema. Došli smo do točke, po mojem mišljenju, nakon koje samo sustav može napraviti dodatni iskorak. Mi sada sustav i ulaganja nemamo na način na koji bismo htjeli, te očekivali rast. Mnoge od medalja u Rijiju definitivno nisu dio našeg sustava. Kopljašica Sara Kolak trenira u Sloveniji, ima slovenskog trenera, živi u Ludbregu... Ima zapravo vrlo nesređene uvjete, a osvojila je zlato. Mi ćemo reći da je to plod hrvatskog sustava, ali budimo iskreni, to je improvizacija i splet okolnosti, rada i ogromnog talenta. Takve stvari mogu u još nekim primjerima pronaći. Ako se unutar HOO pronađe dodatna energija i novac koji može, ali i ne mora doći samo od države, tada mi sustav možemo prilagoditi. Nemojmo zaboraviti da vrhunski sport proizlazi iz baze, a mi bazu gubimo. Gubimo broj djece iz koje se filtrira vrhunski sport. Mi školski i sveučilišni sport zanemarujemo sve više i više. Nama se može dogoditi da u Tokiju budemo slabiji, a 2024. i još lošiji. To se može dogoditi! Danas, ovog trenutka se stvaraju medalje u Tokiju, u nekim školama, dvoranama, manjim klubovima. Ako toga ne postanemo svjesni, mi ćemo pasti u tu rupu.

Sve manje djece u sportu nije naša posebnost. Igrališta su prazna, vidali smo i u Njemačkoj, Španjolskoj...
 - Točno, ali su mnoge druge države povećale ulaganja u sport. Od poreznih rasterećenja, kladionica itd. Onda imate više trenera, kvalitetne infrastrukture i imate ipak veći broj djece iz koje se crpi vrhunski sport. Mi često radimo

selekciju unutar sporta samo za vrhunski sport, a to je jako loše. Nama su propali neki talenti jer nisu imali mogućnost odlaska iz grada u grad, u klub s boljim uvjetima. Nema uvjeta za stanovanje, prehranu, prijevoz. Ako to djetetu ne damo, talent nestaje, nema ga. Jako smo puno talenata tako izgubili.

Kineziološki fakultet u Zagrebu ipak je pokušao, radite to i danas, s nekim vrlo zanimljivim, širokim sportskim projektima upravo u školama.

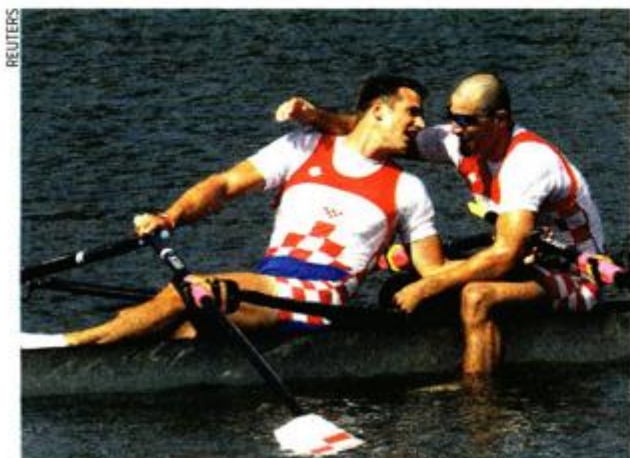
- Mi smo najveći fakultet ovog tipa ne samo u Hrvatskoj već u ovom dijelu Europe i pokrenuli smo nekoliko projekata u suradnji s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i sporta, HOO-om, te sa Sportskim savezom Zagreba koji je zapravo najveći financijer sporta u cijeloj državi. Proširili smo se po cijeloj Hrvatskoj, nastojimo educirati trenere, zainteresirati djecu. Imamo problem u Hrvatskoj da s djecom od 1. do 4. razreda osnovne škole tjelesni odgoj ne rade kineziolozi, a radi se o najosjetljivijoj dobi. S tom djecom moraju raditi najškolaniji kadrovi jer za razliku od drugih predmeta, u našoj je struci teže raditi s najmlađima. Tu je baza. Dalje, jedna trećina osnovnih škola nema ni sportsku dvoranu. Treće, u velikom broju mjesta nemate širu lepezu klubova gdje bi profesor uputio djecu, već imate samo 1-2 kluba pa sva djeca idu tamo.

Dekan Knjaz je tu dao zanimljiv primjer košarke.

- Trenutačno je u nas najveći problem u košarci pozicija br. 1, dakle play. Nemamo niske, pametne, pitbulove. Zašto? Analizirali smo i otkrili. Dijete koje je najviše u školi, pošalje ga se u košarku i odmah ga se stavi ispod koša. Ti si centar. U mlađoj je dobi to dijete dominantno, ali ga se ne razvija na niskim pozicijama. Onda to dijete izraste do 190-194 cm, recimo. U vrhunskoj košarci to je i dalje play, ali ne, mi smo svoje dijete naučili igrati centra i ne zna igrati drugo.

O Babiću

Trener Babić je po meni uneredio momčad bezbrojnim izmjenama. Tu se više nije znalo tko izlazi, kada, zašto, na koji način. Trener si je dao glavnu rolu

Danas, ovog trenutka se stvaraju medalje za Tokio, u nekim školama, dvoranama...